ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ | Τ3 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Προσφορά Εργασίας 3-4
   Απασχόληση
   Ώρες εργασίας
   Ευέλικτες μορφές απασχόλησης
   Απασχόληση κατά εθνικότητα

2. Ζήτηση Εργασίας 5-6
   Ποσοστό κενών θέσεων-ποσοστό ανεργίας - Beveridge curve
   Εγγεγραμμένη ανεργία
   Μακροπρόθεσμη ανεργία ως ποσοστό εργατικού δυναμικό
   Διάγραμμα ροών Απασχόλησης-Ανεργίας-Αδράνειας

3. Ενεργά Σχέδια Απασχόλησης 7

4. Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026 7

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ
   1.1 Τριμηνιαίο ποσοστό Απασχόλησης εποχικά διορθωμένο
   1.2 Τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής εποχικά διορθωμένες ώρες εργασίας
   1.3 Τριμηνιαίος ρυθμός μεταβολής αριθμού εργαζομένων κατά εθνικότητα
   2.1 Τριμηνιαίο ποσοστό κενών θέσεων εργασίας-ανεργίας
   2.2 Τριμηνιαίο ποσοστό μακροπρόθεσμης ανεργίας στο εργατικό δυναμικό

Διάγραμμα Ροών Απασχόλησης, Ανεργίας και Αδράνειας

ΓΤΠ 2/2022 – Ηλεκτρονική Έκδοση
ISSN 2672-8206 (online)
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Σχεδιασμός: Antimonium Design

1. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το 3ο τρίμηνο του 2021 η προσφορά εργασίας όπως υπολογίζεται από το ύψος του εργατικού δυναμικού σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο σημείωσε αύξηση κατά 1.6% ή 5.789 πρόσωπα.

Η εποχικά διορθωμένη (ΕΔ) απασχόληση σε άτομα κατέγραψε το 3ο τρίμηνο του 2021 μικρή αύξηση κατά 0.6 π.μ σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο του ίδιου έτους (Διάγραμμα 1.1).

Οι ΕΔ ώρες απασχόλησης αυξήθηκαν το 3ο τρίμηνο του 2021 κατά 1.1 π.μ. σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο του 2021 (Διάγραμμα 1.2).

Για τους πρώτους εννιά μήνες του 2021 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020 ο μέσος όρος του εργατικού δυναμικού σημείωσε αύξηση κατά 3.1%. Η απασχόληση αυξήθηκε κατά μέσο όρο 1.1% κατά το πρώτο εννεάμηνο του 2021 συγκριτικά με το 2020 και οι ώρες απασχόλησης αυξήθηκαν κατά 3.5%.

Οι εξελίξεις κατά το 3ο τρίμηνο του 2021 στην αγορά εργασίας, συνέχισαν να επιβεβαιώνουν τη γενική πολιτική των επιχειρήσεων να μην προχωρούν σε απολύσεις προσωπικού, αναπροσαρμόζοντας[1] παράλληλα τις ώρες απασχόλησης. Ωστόσο, στο 3ο τρίμηνο του 2021 η πιο πάνω πολιτική των επιχειρήσεων ακολουθήθηκε σε λιγότερο έντονο βαθμό συγκριτικά με τα προηγούμενα τρίμηνα του ίδιου έτους.

Διάγραμμα 1.1: Εποχικά Διορθωμένη Απασχόληση σε άτομα, %

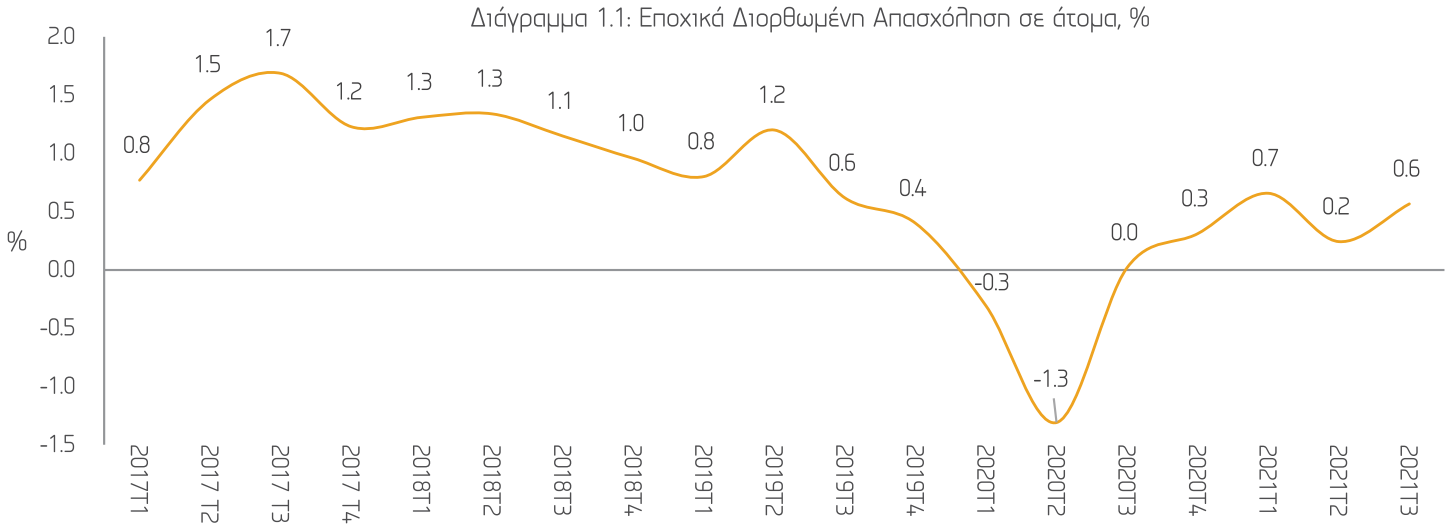

Διάγραμμα 1.2: Εποχικά Διορθωμένες ώρες εργασίας, %

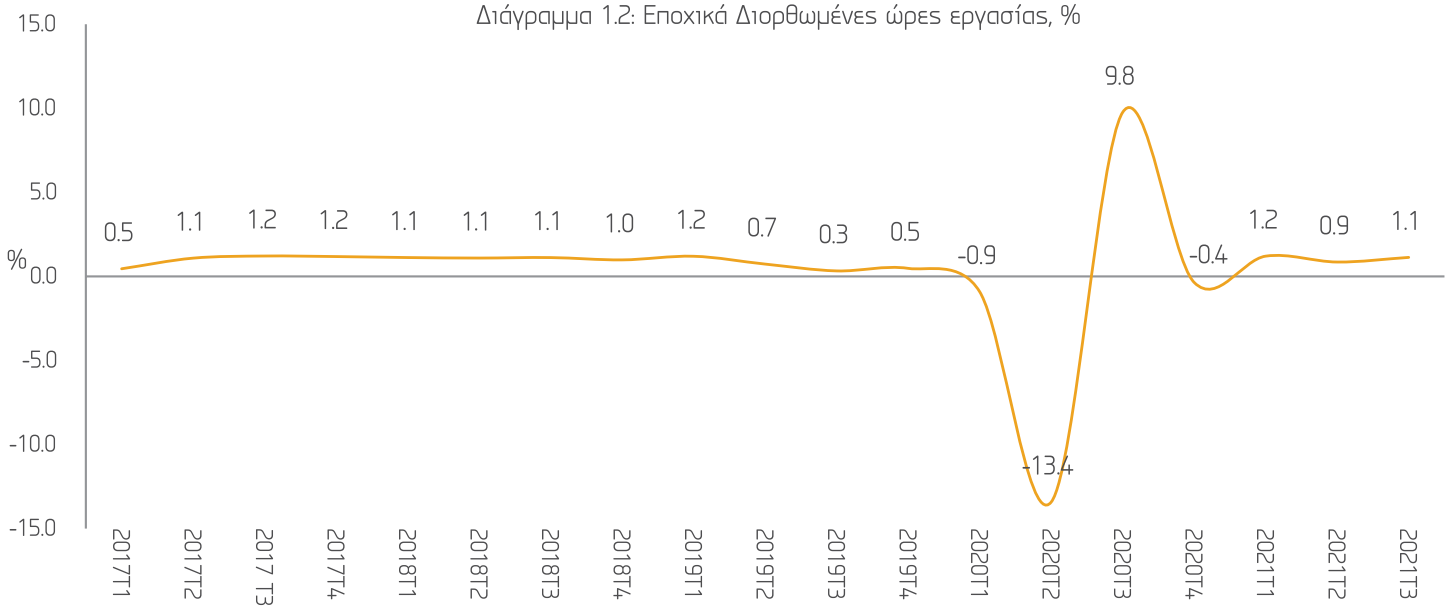

[1] Η πιο πάνω πρακτική που ακολουθείται από τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα ενισχύεται και από τα Σχέδια στήριξης της απασχόλησης που εξαγγέλλει η Κυβέρνηση στα πλαίσια περιορισμού των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19.

Η απασχόληση κατά το 3ο τρίμηνο του 2021 στο δημόσιο τομέα αυξήθηκε κατά περίπου 200 πρόσωπα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο του ίδιου έτους και ανήλθε στα 48.120 πρόσωπα και αντιστοιχούσε στο 10.7% της ΕΔ απασχόλησης. Η οριακή αύξηση στο δημόσιο τομέα αποδίδεται κυρίως στην αύξηση της απασχόλησης στην εκπαίδευση.

Οι Κύπριοι που απασχολούνταν κατά το 3ο τρίμηνο του 2021 αυξήθηκαν κατά 4.1% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Παράλληλα, οι κοινοτικοί που εργάζονταν στην Κύπρο αυξήθηκαν με ρυθμό 7.3% και οι εργαζόμενοι από τρίτες χώρες σημείωσαν μείωση κατά 6.4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο του 2021 (Διάγραμμα 1.3).

Το 3ο τρίμηνο του 2021 υπολογίζεται ότι 99.030 πρόσωπα απασχολούνταν σε ευέλικτες[3] μορφές απασχόλησης και αποτελούσαν το 21% του εργατικού δυναμικού. Συγκεκριμένα, με συμβόλαια προσωρινής απασχόλησης εργάζονταν 50.548 εργαζόμενοι το 3ο τρίμηνο του 2021. Το ποσοστό των προσώπων που είχαν προσωρινή απασχόληση αντιστοιχούσε στο 10.7% του εργατικού δυναμικού. Με όρους μερικής απασχόλησης εργάζονταν το 3ο τρίμηνο του 2021, 48.482 πρόσωπα που αντιστοιχούσε στο 10.3% του εργατικού δυναμικού.

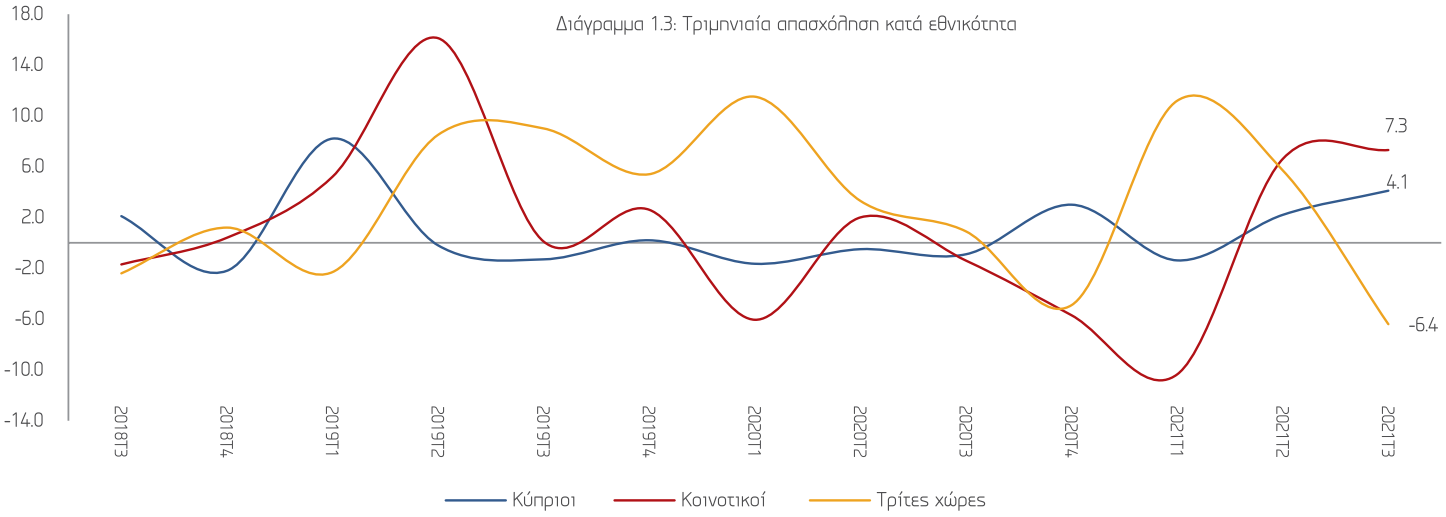

Η κατανομή των εργαζομένων[2] με βάση την εθνικότητά τους το 1ο τρίμηνο του 2021 ήταν 78% Κύπριοι, 11% κοινοτικοί και 11% από τρίτες χώρες.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που απασχολούνταν κυρίως οι Κύπριοι ήταν το Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, οι Κατασκευές και οι Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες.

Οι υπήκοοι της ΕΕ απασχολούνταν περισσότερο στο Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο και στις Κατασκευές ενώ οι εργαζόμενοι από τρίτες χώρες απασχολούνταν κυρίως στις Δραστηριότητες Νοικοκυριών και στις Κατασκευές.

[2] Πηγή: Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

[3] Στις ευέλικτες μορφές απασχόλησης συγκαταλέγονται όσοι εργαζόμενοι έχουν προσωρινά συμβόλαια και όσοι εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης αναφορικά με τις ώρες απασχόλησης.

2. ΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Από πλευράς της ζήτησης εργασίας, το 3ο τρίμηνο του 2021 συνεχίστηκε η αύξηση στο ποσοστό των κενών θέσεων κατά 2.4% συγκριτικά με 2.6% το 2021Τ2 ενώ το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 6.6% από 8.4% που ήταν ένα τρίμηνο προηγουμένως.

Διάγραμμα 2.1: Beveridge curve 2017Τ3-2021Τ3

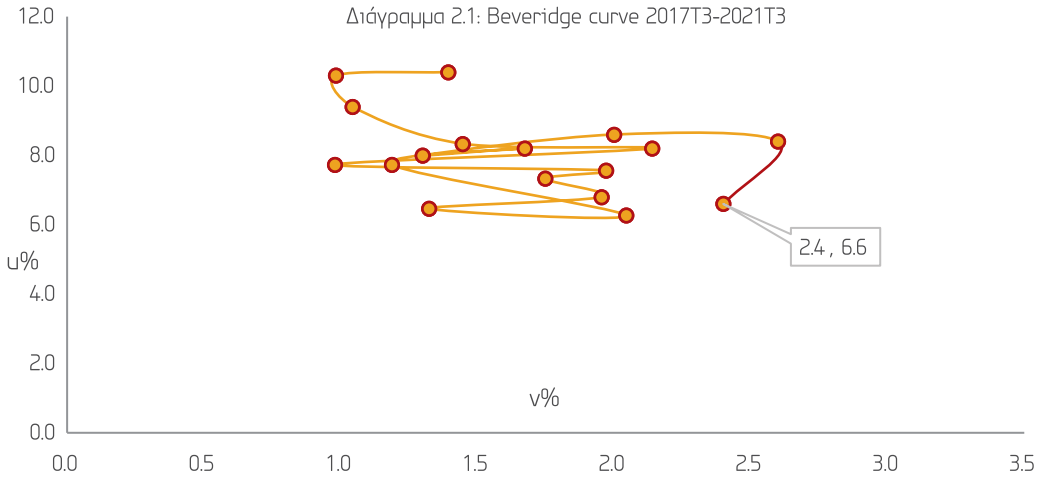

Οι πιο πάνω εξελίξεις οδήγησαν στη μετατόπιση της καμπύλης Beveridge[4] προς τα κάτω και αριστερόστροφα (Διάγραμμα 2.1) υποδηλώνοντας ότι το ποσοστό ανεργίας μετατοπίστηκε προς τα κάτω και το ποσοστό κενών θέσεων προς τα αριστερά όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 2.1 πιο κάτω και ιδιαίτερα την κόκκινη γραμμή που συνδέει το 2021Τ2 και το 2021Τ3.

Η εγγεγραμμένη ανεργία ΕΔ το 3ο τρίμηνο του 2021 κατά μέσο όρο ανήλθε στα 18.390 πρόσωπα ενώ το προηγούμενο τρίμηνο ήταν 26.557, υψηλότερη κατά περίπου 8.200 πρόσωπα.

Παράλληλα, η μακροπρόθεσμη ανεργία (12 μήνες και άνω) ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού το 3ο τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το 2ο τρίμηνο του 2021 στο 2.2% του εργατικού δυναμικού (Διάγραμμα 2.2).

Αξιοσημείωτο είναι το γεονός ότι το 2021 Τ3 σε σύγκριση με το 2021 Τ2 το ποσοστό των νέων που ήταν εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης αυξήθηκε στο 16.7% ή περίπου κατά 4.200 πρόσωπα, στους νέους ηλικίας 15-29 ετών. Επίσης, νέοι που ήταν υποαπασχολούμενοι ως μερικώς απασχολούμενοι αποτελούσαν το 3.0% του πληθυσμού και σημείωσαν μείωση κατά περίπου 2.000 πρόσωπα. Παράλληλα, μεγαλύτερος ήταν ο αριθμός και όσων έψαχναν για εργασία αλλά δεν ήταν διαθέσιμοι κατά 2.500 περίπου πρόσωπα ενώ όσοι ήταν διαθέσιμοι αλλά δεν έψαχναν εργασία μειώθηκαν κατά περίπου 2.000 πρόσωπα μεταξύ του 3ου και του 2ου τριμήνου του 2021.

Διάγραμμα 2.2: Ποσοστό μακροπρόθεσμης ανεργίας/εργατικό δυναμικό

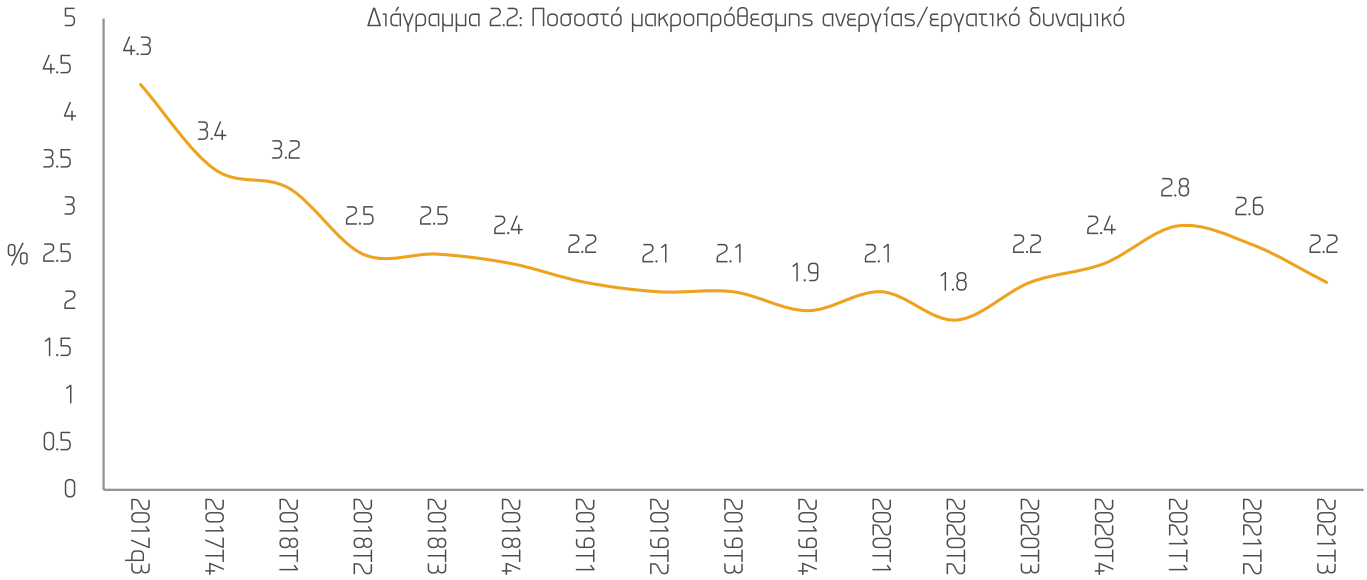

[4] Η καμπύλη Beveridge ή καμπύλη UV αποτελεί μια γραφική αναπαράσταση της σχέσης ανάμεσα στα ποσοστά της ανεργίας και του ποσοστού των κενών θέσεων εργασίας (ο αριθμός των κενών θέσεων εργασίας ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού).

Διάγραμμα: Ροές Απασχόλησης -Ανεργίας-Αδράνειας

Με βάση στοιχεία που δημοσιεύει σε τριμηνιαία βάση η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) παρακολουθείται η συνεχής ροή μετακίνησης των ατόμων από την Απασχόληση, την Ανεργία και την Αδράνεια, προς την Ανεργία, την Απασχόληση και την Αδράνεια.

Με τον τρόπο αυτό μπορεί να διαπιστωθεί πιο καθαρά ο αριθμός των ατόμων που κινούνται ανάμεσα στις πιο πάνω μεταβλητές και αυτό μπορεί να αποτελέσει ένα επιπρόσθετο στοιχείο στην ανάλυση που ήδη πραγματοποιείται από το Υπουργείο Οικονομικών κάθε τρίμηνο για την αγορά εργασίας. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την Eurostat για το 2ο τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο του ίδιου έτους παρατίθεται πιο κάτω σχετικό διάγραμμα, ως προς τον τρόπο που επηρεάζονται τα αποθέματα και οι ροές των Απασχολούμενων, Ανέργων και Αδρανών.

Το συμπέρασμα που εξάγεται από το πιο κάτω διάγραμμα φανερώνει ότι μεταξύ 2021 Τ2/Τ1 η καθαρή ροή Απασχόλησης αυξήθηκε κατά 13.000 πρόσωπα, η καθαρή ροή ανεργίας αυξήθηκε κατά 1.000 πρόσωπα και η καθαρή ροή αδράνειας μειώθηκε κατά 14.000 πρόσωπα.

Ροές προς/από την Απασχόληση-Ανεργία-Αδράνεια 2021Τ2/Τ1

α) Η καθαρή εισροή απασχόλησης αυξήθηκε κατά 13.000 πρόσωπα
β) Η καθαρή ροή ανεργίας αυξήθηκε κατά 1.000 πρόσωπα
γ) Η καθαρή ροή αδράνειας μειώθηκε κατά 14.000 πρόσωπα

Συνολικά, τα στοιχεία στην αγορά εργασίας δείχνουν ότι η επικρατούσα κατάσταση παρουσιάζει σημάδια βελτίωσης κατά το 3ο τρίμηνο του 2021. Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας αποκαλύπτουν ότι η αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ οδηγεί παράλληλα και στην αύξηση του εργατικού δυναμικού, στη μείωση της αδράνειας και στη μεγάλη αύξηση στη ζήτηση εργασίας εκ μέρους κυρίως του ιδιωτικού τομέα.

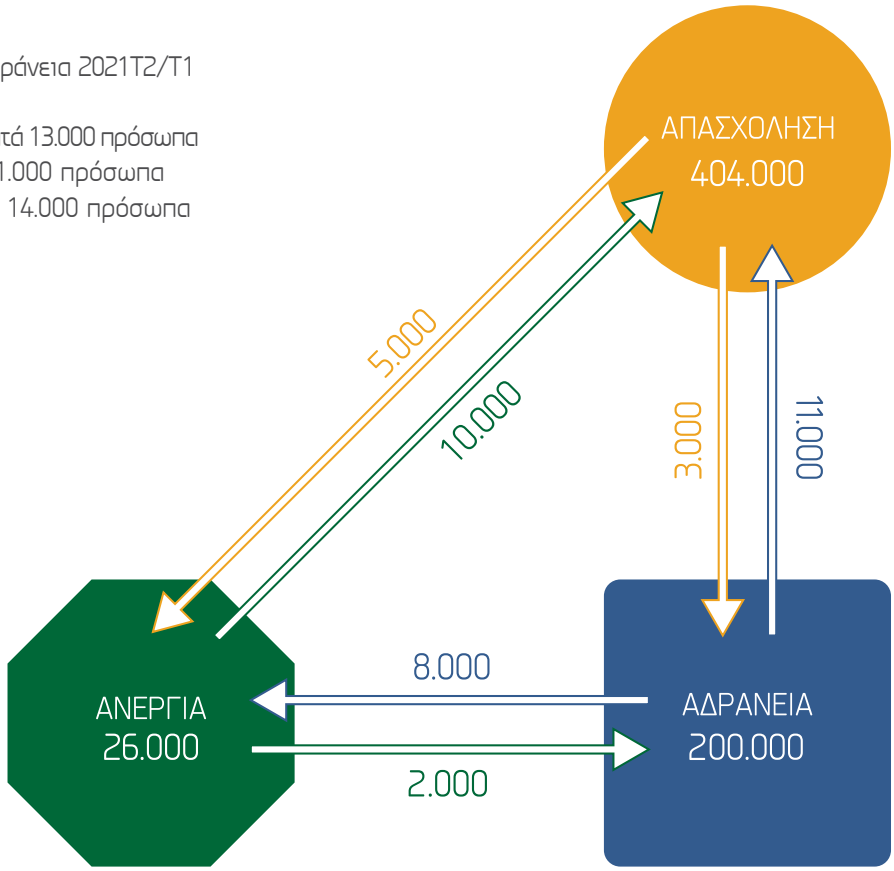

3. ΕΝΕΡΓΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Τα Ενεργά Σχέδια Απασχόλησης αποτελούν ένα βασικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη συγκράτηση και τη μείωση των ανέργων και συναφώς του ποσοστού ανεργίας. Ο σκοπός των σχεδίων είναι η επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας, έτσι ώστε να μη χάσουν την επαφή τους με την αγορά εργασίας μέσω της διατήρησης και βελτίωσης των δεξιοτήτων τους. Με τον τρόπο αυτό θα μπορέσουν σε μεταγενέστερο στάδιο και όταν η οικονομία ανακάμψει να επαναπροσληφθούν.

Σημειώνεται ότι ο ρόλος των εν λόγω σχεδίων θεωρείται καταλυτικός σε περιόδους υψηλής ανεργίας αλλά και σε περιόδους χαμηλής ανεργίας, αφού μέσω των ενεργών σχεδίων οι συμμετέχοντες μπορούν να καταρτιστούν περαιτέρω.

Τα σχέδια ενεργούς απασχόλησης είναι στοχευμένα ανάλογα με τις προτεραιότητες που θέτει η κυβέρνηση και τις εκάστοτε ανάγκες της οικονομίας ενώ πολλά από αυτά χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους ή/και συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της ΕΕ.

Για το 2020 οι πραγματικές δαπάνες που αφορούσαν μέτρα ενεργητικής πολιτικής στην αγορά εργασίας και στήριξης των εργαζομένων λόγω των συνεπειών που επέφερε η πανδημία ήταν ίσα με €307,4 εκ και αποτελούσε το 1.45% του ΑΕΠ.

Για το 2021 προϋπολογίζονται γύρω στα €322,1 εκ ή 1.44% του ΑΕΠ γιατί κάποια από τα μέτρα για στήριξη της απασχόλησης ένεκα της πανδημίας συνεχίστηκαν και το 2021.
Το 2022 προϋπολογίζεται ότι το αντίστοιχο ποσό θα κατέλθει στα €43,9 εκ ή στο 0.18% του ΑΕΠ ένεκα της απόσυρσης των μέτρων στήριξης της εργασίας από τις επιπτώσεις που προκάλεσε η πανδημία.

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 2021-2026

Μεταρρυθμίσεις και Επενδύσεις:

Μεταρρυθμίσεις

- Μεταρρύθμιση 1: Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Μεταρρύθμιση 2: Ευέλικτες μορφές απασχόλησης με την Τηλεργασία

Επενδύσεις

- Επένδυση 1: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Τμήματος Εργασίας και των ΔΥΑ και ενδυνάμωση στη στήριξη των νέων
- Επένδυση 2: Ίδρυση πολυδύναμων κέντρων και κέντρων φροντίδας παιδιών
- Επένδυση 3: Ίδρυση «σπιτιών» για παιδιά και εφήβους με διαταραχές στην κοινωνική επαφή, για άτομα με αναπηρίες και για άτομα με μακροπρόθεσμη ανάγκη φροντίδας.
- Επένδυση 4: Δημιουργία κέντρων για παιδιά στους Δήμους
- Επένδυση 5: Κατασκευή δύο ειδικών εκπαιδευτικών σχολείων

Ο συνολικός προϋπολογισμός μέσω του ΠΑΑ υπολογίζεται στα €78.9 εκ.

Για την προβλεπόμενη συνολική επίδραση που θα έχει το ΠΑΑ στην κυπριακή οικονομία, το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών[5] του Πανεπιστημίου Κύπρου σε έκθεσή του καταδεικνύει ότι το πρόγραμμα αναμένεται να αυξήσει σωρευτικά το ΑΕΠ της Κύπρου κατά 3.2% βραχυπρόθεσμα (2022-2023) και κατά 7.1% μεσοπρόθεσμα (2022-2026) συγκρινόμενο με την υφιστάμενη κατάσταση χωρίς το ΠΑΑ.

Βραχυπρόθεσμα, το ΑΕΠ θα ενισχυθεί κυρίως από τις επενδύσεις που υπάγονται στο ΠΑΑ και σε μικρότερο βαθμό από την αύξηση της παραγωγικότητας και την αύξηση της απασχόλησης ένεκα της εφαρμογής του ΠΑΑ.

Μεσοπρόθεσμα, η επίδραση της παραγωγικότητας γίνεται πιο ισχυρή λόγω της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στη ψηφιακή και ενεργειακή τεχνολογία και στις υποδομές. Το Σχέδιο επίσης εκτιμάται ότι θα οδηγήσει στην αύξηση της απασχόλησης κατά 2.5% ή κατά 11,000 θέσεις εργασίας κατά την περίοδο 2022-2026, το οποίο θα μπορούσε να μειώσει επίσης την ανεργία σημαντικά.

[5] Report on the Impact Assessment of the Recovery and Resilience Plan of Cyprus, Preliminary Draft, Economics Research Centre, University of Cyprus, 6 May 2021.